

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetése 20 fill. Többhásos hirdetést jutányosabb. Nyilntér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör s az Eperjesi Kereskedők és Keresk-ifjak Egyletének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjesen, Pó-utca 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet. Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények valamint a hirdetési díjak is.

Közérdek.

Mai számunkban részletes tudósítást adunk Eperjes sz. kir. város február hó 27-ikén tartott képviselőtestületi közgyűlésének lefolyásáról. Abból a tudósításunkból a tárgysorozat egy pontját szándékosan kihagytuk, mert a különben jelentéktelen tartalmú ügy közgyűlési tárgyalásánál — ok nélkül s helytelenül — oly szempontok érintettek méltatlanul s olyanira elhamarkodott nézetnyilvánítások történtek, a melyeket társaséletünk jól felfogott érdekéből, de meg tárgyilagosság szempontjából is sem szükségesnek, sem indokoltnak, sem tapintatosnak nem tarthatunk.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület kérvényének elintézéséről beszélünk.

A gazdasági egyesület ugyanis azt kérte a várostól, hogy azt az ötven koronányi teremdíjat — a mely az egyesület elnökének kitüntetése alkalmából rendezett ünnepségek során a városi Vigadó nagytermének használatáért fizetendő volt — a város, mint tulajdonos, engedje el. Köztudomású, hogy az egyesület emez ünnepélyén résztvett Eperjes szab. kir. város is, valamint a szomszéd vármegyék gazdasági egyletei, a kormány s városunk közönségének előkelő eleme. Történt mindez nem egyéni érdekből, szórakozási vágyból stb., hanem egyedül és kizárólag a közhasznú működést kifejtő Sárosvárm. Gazdasági Egyesület örömmünnepében való szolidaritásból kifolyólag.

Eltekintve az összeg csekélységétől — mert hiszen mindössze 50 korona teremdíj elengedéséről volt szó — Eperjes szab. kir. város részéről már abban is kifejezést nyert volna a gazdasági egyesület ünneplésében s öröme-

ben való osztozás, ha csakugyan közérdekűnek tekintvén az esti bankettet is, a szokásos teremdíjra a város nem reflektált volna.

Ezzel szemben azonban a február 27-iki városi közgyűlésben az történt, hogy a tanácsnak nobiles javaslatát nemcsak leszavazták s követelték a teremhasználati díj lefizetését, hanem egyes felszólaló városatyák olyan kiméletlen és sükségtelen kommentárral tagadták meg a tanács javaslatának elfogadását, a mi szerencsésnek egyáltalán nem mondható s általában fölösleges volt. Éppen ez utóbbi okból kell képviselőtestületünk sajnálatos határozatával e helyütt foglalkoznunk, mert azt szeretnők, hogy ennek az incidensnek ne maradjon fullánkja a bizalommal kérvényező gazdasági egylet tagjainak lelkiületében.

Jól értsük meg a dolgot; nem arról van itt szó, hogy a város 50 korona teremdíjat elenged-e vagy sem, hanem arról, hogy milyen indokolással teszi ezt, illetve tették némely tekintélyes társadalmi pozíciókat elfoglaló városi képviselők. Mert a kérelemnek elvi, vagy takarékosági szempontból való elutasítása lehet elfogadható vagy téves nézet, de még mindig nem bántó; ellenben az elutasításnak az a motiválása, a mely a közgyűlésben — sajnos — kellő ellensúlyozásra nem talált s úgy tünteti fel a dolgot, mintha a lateiner, kereskedő- és iparos-elemből álló város — mint a Vigadó tulajdonosa — mások szórakoztatása céljából egyszerűen fiktív károsodásra kényszerítették: sem nem igaz s még kevésbé tapintatos.

Úgy vagyunk ugyanis meggyőződve, s így is volt az lapunkban is előre jelezve, hogy a vigadói estélynek célja éppen annak az egészséges társadalmi konszolidációnak előmozdi-

tása, a mely legújában szép reményekkel kecsegtetve indult meg s a melynek az a vég-célja, hogy a vidék és a város értelmisége kölcsönös megértésben forrjon egygyé, mert hiszen érdekei kölcsönösen ezt követelik. Ez a derék cél legalább is annyit érdemelt volna, hogy ha már a város elvi okokból a teremdíj elengedéséről le nem mondhat, akkor legalább kiméletlen kommentár se fűződjék hozzá a közgyűlés komoly termében s ne kicsinyelje senki az egyesület működését, azt mondván, hogy a városnak s a városi érdekeknek semmi köze sincs az egyesület működéséhez.

Csak melleleg jegyezzük meg, hogy tisztán tárgyilagossá szempontból sem láttuk indokoltnak a tanács javaslatának elvetését. Mert eltekintve attól, hogy vármegyénk gazdasági egyesületének működése országosan méltó feltűnést kelt — mert, mint legagilisabb egylet, résztvesz úgy az agrár-, mint a kisiparos-osztály érdekében megindult mozgalmakban, — azonkívül felette lendítőleg hat éppen a vármegye székvárosának, Eperjesnek gazdasági életére is. Pár év előtt igen látogatott kiállítást, majd legutóbb löversenyt rendezett s alig hihető, hogy mindez károsan hatott volna az itteni kereskedő és iparos existenciákra. Nemrég sajtókészítő- és tejelárúsító-telepet állított fel Eperjesen, a mely vállalat — tudunkkal — több száz korona adóval van megróva. Központi áru-szövetkezete sem károsítja a helybeli kereskedelmet, legfeljebb a megbízható közvetítő kereskedelemre nem alkalmas vidéki szatócsok működését bénítja. Máskülönben ezen vállalata után is annyi adót fizet, hogy városunk virilitái között szerepel. Felemlíthetjük az ugyan-csak Eperjesen újában létesített szeszfinomító

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az oltár körül.*

— Széchenyi István gróf életéből. —

Írta: dr. Tóth Sándor.

Jellege: Epizód.

I. Csendes, nyugalmas éj borult az 1825. évben, szeptember 13-iki virradóra, Pozsony városa fölél: ugyanaddig ontotta a bécsi «Reichsgesetzblatt» a kir. pátenseket. Nem törvényt hozni, hanem igát hordozni volt kötelessége a magyarnak. S Bécsben azt mondta erről Metternich, hogy így van jól: az ő magyar alkotmány azért szent, hogy érintetlenül maradjon. A ki reformokat kíván, az az alkotmány sánczain tör: a rést. Itthon pedig ráhagytuk a miniszter úr szavát.

Hanem a miniszter tervezett, a népszellem azonban másképp végezett. Igaz, hogy ártalmatlan íróemberek mozgatták megébredésre, de csak ébredezett. Alig tudta, hogy mit kíván, de hozta a kívánságokat.

Az új országgyűlés alakulásának perczei két nap előtt kezdődtek A megjelenés (comparitio) napjai voltak ezek.

Széchenyi az este ért be s mindjárt a szobájába zárkózott. Még volt ugyan egy szabad napja, a míg a megnyitó-ünnepségre kerül a sor, de nem szándékozott a szokásos előleges pártértekezleteken résztvenni. A

* Az Eperjesi Széchenyi-kör 1903. évi pályázatán jutalmazott pályamű.

kerületi ülések tagjai tisztában lehetnek azzal, mit hoztak utasításként megbízóiktól, a megyéktől; a felsőháziak pedig majd megtudják amazoktól, hogy mi a tenni való.

Neki magának kellett eldöntenie, hogy akarja-e azt a részt, mely széles e hazában egy dúsgazdag, független főúré, hogy t. i. csendesesen megül a tanácskozással déli óráiban s vivat-oz, a hol a kormányt magasztalják, vagy pereat-oz, a mikor ütni kell majd a turbulens elemeket. Mert hogy fog akadni ilyen is, azt onnan tudhatta, hogy a sétatér fölél, a merre lakott, de az országház tájékaról is, a mely pedig jóval beljebb esett, élénk csoportok verődtek egyik utcából át a másikba. Muzsikaszó kísérte őket; a láрма sem úgy bujkált köztük, hogy ki nem vehette volna, kik s mit akarnak. Fialat juristák szoktak így az iskolai év kezdetén tüntetni, hogy kilátszassanak a nyugodtverű purgerok sorából, meg az adjunktus urak, a kik egy-egy megyei követ társaságában a végből rándulnak ide, hogy tódítsák a lelkeséget, ha ugyan érdemes, vagy megmacskazenezzék azt a hazaft, a ki arra való.

Még csak hírből ismerhette az országgyűlési fiatalokat. Hiszen a hosszú intervallum alatt új nemzedék támadt, a mely ha ellesett is egyet-mást a hagyományból, csak új képében fog ezúttal mégis bemutatkozni. Ők aligha friss fegyvereket nem hoztak a hajtaniak helyett, a mikor is az volt többnyire a tisztök, hogy a diétára szunyókálni szállítsák be uraikat.

Fogatok robaja is közbevegyült. Hozták a haza nagyjait: kit a «Zöldfába», kit rokonhoz, baráthoz. Benépesült az éjtszaka.

Itt, könyvekkel megterhelt asztala körül, hasonlóképp megtelepült a gond, a nyugtalanság, az ezernyi terv és az álmodozás. Az utóbbi legerősebben. Szinte fátyolt vetett szeméire, hogy annál színesebb képeket szövöghessen eléje s elszakíthassa a világtól. Úgyis annak minő arculatát fogja rövidesen meglátni: azt-e, a melytől atya megriadt vagy azt, a melynek újjáalkotását várja tőle a nő, kit szive oltárára helyezte?

Álmodozása egészen a lelke élé festette Crescencia grófnét. Mint Dantének Beatrix, Petrarcanak Laura, neki is eszménynyé vált a nő. Tudta, hogy nem lehet soha az övé; de érezte, hogy azért elválhatatlanul hozzáfűződik élete. Talizmánjával választotta, hogy a küzdelem, melyet fel fog idézni, az ő kezébe juttassa a babért.

«Életemet a hazának, az emberiségnek szenteltem s ez a Te Műved legyen, kire szüntelen gondolok, s kit mint anygalt, mint szentet, a legtisztább érzellemmel szeretek.»

Fogadalma volt ez s erőssége...

Ahban a pillanatban, hogy írását végezte, ajtaja megnyílt. Réglátott barátja, Wesselényi rohant karjai közé.

— Vártam, — szólt — hogy pontos léssz. Itt az idő, hogy nunkához lássunk.

Széchenyi válasz helyett naplója végső sorait mutatta. Olvasta s megrázkodott.

— Imerem Őt... Választásod nem is eshetett volna másra... Vallomásod már most kihívja az enyémet... Reménytelenül szeretsz; a lemondás költészete aranyozza be életed folyását! Ugyanaz az enyémet is.

— A tiédet is?

vállalatát is, a melynek forgalma — jól tudja ezt a város legújabb vámbérlője — közel ezer koronával fogja növelni a vám-bevételt.

Nagyon fájlalnék — mi, a kik a képviselőtestületen kívül állva is melegen érdeklődünk városunk fejlődése iránt — ha hasonló inczidensek másfelé terelnék a vidéki fogyasztóközönség figyelmét s nem tekintené többé bevásárlási góczpontul a vármegye székvárosát.

Ezek szerint — úgy véljük — nemcsak kiméletlenek, de szűkkeblűek s rövidlátók is voltak azok, a kik a fentjelzett elutasító közgyűlési határozat mellett oly harciasan szálltak síkra.

Vajha a kölcsönös megértés és együttműködés korszaka mielőbb bekövetkeznék. Ne dobjuk mi az első követ ennek útjába! Hiszszük, hogy azok, a kik hibáztak, be fogják látni tévedésüket s a legközelebbi alkalommal bizonyosságot tesznek arról az egyedül helyes és közhasznú felfogásról, hogy nincs külön városi és megyei érdek. Mert vármegyénknek — melynek a földrajz szerint mégis csak Eperjes a központja — nem lehet más érdeke, mint hogy egy fejlődő, hatalmas góczpontja legyen; s viszont vagyonos, együttérező vidéki környezet nélkül viruló városi élet nem képzelhető.

Városi közgyűlés.

— 1904. február 27. —

Szokatlan érdeklődés mutatkozott a mult heti közgyűlés tárgyai iránt nemcsak a tekintetben, hogy sok képviselő jelent meg, hanem, és még inkább az egyes pontok körül kifejlődött széleskörű vitákban. Villanyos a levegő újabb városi közgyűléseken. Egy ügyben csak szótöbbséggel ment át a tanács indítványa, egy másikban pedig kérelmetlenül leszavazták, mindössze 6—8 ember állván fel a tanács indítványa mellett, azok is többnyire városi tisztviselők.

Hozzájárultak ehhez az Eperjes-Presov ügy ismert elintézéséhez; a belügyminiszternek egyik újabb erőshangú leirata, végül a sajtóban, a közönség köréből eredő gyakori felszólalások. Ezek olyan tünetek, a melyeket észlel és tapasztal mindenki s a melyek a közgyűlés változott hangulatát legalább részben megmagyarázzák.

Az első tárgy felől vita nélkül döntöttek: 40,000 kor. évi bérért *Fuchs Adolf* kassai lakosnak adván ki bérbe a vám- és helypénzszedési jogot.

A második pont, vagyis a városi erdőállományak bensőbb állami kezelésbe való átadása, már heves vitát keltett, a melyben — a polgármesteren, főjegyzőn és *Kraysell Aladár* városi tanácsoson kívül — dr. *Propper Adolf*, dr. *Schmidt Gyula* és dr. *Lakner Árpád* vettek részt. A dolog lényege az, hogy a város erdeit a helybeli kir. erdőhivatal fogja ezentúl kezelni, a miért

az eddigi 750 koronán kívül még 500 koronát kell az államnak fizetni, a mely azonban anyagi felelősséget nem vállal közegéért. Ez az utóbbi kikötése az állami szerződés-tervezetnek sehogy sem tetszett s erősen emlegették azt a 140 öl fát, a mely a régi kezelő útján — kellő ellenőrzés hiányában — eltűnt Csak nagynehezen nyugodott meg a közgyűlés, hogy hasonló esetekben a tanács lesz felelős, mire a szerződés megkötéséhez hozzájárultak.

Még hosszabb vita volt *Teörös József* volt városi rendőrkapitány működése idejéből származó tolonczszámadás felől, a melyre nézve, jöllehet 1400 korona a hiány, azt ajánlotta a tanács, hogy vegye a közgyűlés tudomásul a jelentést, a hiányt írja le s *Fuhrmann* és *Mandics* volt polgármesterekkel szemben — mint-hogy nem lehet jogilag megállapítani, vajjon az ő hatáskörükbe tartozott-e a számadások megvizsgálása — a másodfokú felelősség elvét ne alkalmazzák. Ezzel szemben dr. *Raffay Ferenc* tisztázta a jogkérdést s a város szervezeti szabályrendeletének 81. §-a alapján kétségtelenül kimutatta, hogy a polgármesternek hivatalos kötelessége a rendőrkapitány pénzkezelésének az ellenőrzése is. Hangsúlyozta azonban, hogy más kérdés: czélszerű-e, sikerrel biztat-e a volt polgármesterekkel szemben kétségtelenül megindítható kártérítési per s e kérdést újabb tanácsai megfontolás tárgyává szerette volna tétetni.

Kívüle dr. *Csatáry Agost*, dr. *Propper Adolf*, dr. *Sztehlo János*, *Tahy József* és *Ludmann Ottó* szóaltak fel, legtöbben azt hangsúlyozván, hogy a volt polgármesterek ellen csak akkor kell fellépni, ha sikerre van kilátás. Minthogy *Kraysell Aladár* tanácsos azt a felvilágosítást adta, hogy *Teörös* után hagyaték nem maradt, a többség elfogadta a tanács javaslatát, de úgy halljuk, hogy ezt a határozatot meg fogják felebebezzni, mert állítólag bekebelezett követelések vannak a helybeli és a kisszebeni telekkönyvi hatóságoknál *Teörös* nevében, a melyekből a hiány fedezhető is.

Dr. *Schmidt Gyula* és *Bretz Sándor* városi építész felszólalása után elhatározták a «Zöldfá»-nak átépítését s három évre bérbeadták — 1800 koronájával — *Rubin Márton*nak.

Egyhangulag elutasította a közgyűlés *Berger Herman* felebbezését, a melyet a rendőrkapitány ama határozata ellen adott be, hogy a kocsi a «Feketes» kapubejárata alatt ezentúl nem állhatnak meg. Igen helyes volt rendőrkapitányunk erélyes fellépése, valamint a közgyűlés állásfoglalása is.

Ugyancsak egyhangulag és az igaz érdem iránti meleg elismerés kapcsán szavaztak meg évi 1000 kor. pótlékot *Nádaskay Sándor* városi főpénztárosnak, a ki 40 évi hű és buzgó szolgálata alapján erre méltán rá is szolgált.

Tudomásul vették, hogy Sárosvármegye törvényhatósága rendben találta az 1902 évi kórházi- és közmunka-számadásokat s hogy az egyházi és ápoldepénztárt a vizsgálati jegyzőkönyv szerint pontosan kezelik.

A Deák Ferenc-utca létesítésére szükséges területek megvételéről szóló adásvételi szerződést a 30 nap mulva kitűzendő közgyűlésen fogják tárgyalni.

Végül *Saly Győző* városi tanácsosnak 300 kor. pótlékot szavaztak meg azért, hogy öt hónapon keresztül a rendőrkapitányi hivatal is nagy odaadással vezette.

— Segíts az eskünél tehát. «Híven és szeplőtlenül fogod szeretni?»

— Híven, örökké, szeplőtlenül... Úgy mint a hazát; úgy, mint magát az erényt; úgy, mint mindent, a mi dicső és magasztos van az ég alatt.

— Amen.

II.

Multját tagadta meg. Nem tudott, de mátlól fogva akart hinni. Az ideálok embere volt; s megdöbbenve látta, hogy az egykori oltárképeket le kell rombolnia azért az egyért. Mint a művészeknek, a ki a megalkotott szobron hibát talál s könyörtelenül emeli rá kalapácsát.

Pedig minő idők és viszonyok várták, hogy a haza oltarán elsőnek gyújtsa meg lelkesedése szövénekét! Alkotmányos világ voltunk: a legrégebbi Európa népei között. A Korona fénye vont be királyt és nemzetet. A legutolsó, rőghöz tapadt nemes ember is büszkén verhetette mellét, hogy ő a «Membrum Sacrae Coronae»: a souverain hatalom részese. S a mi fő, bár örökké nagy elkeseredéssel állottunk szemben a némettel, annak soha eszébe nem jutott akár igazában eltagadni, akár megsemmisíteni alkotmányunkat. Ha tette volna, maga alatt vágja a fát.

Nem is tette.

Hanem a helyett egyebet tett. Addig magasztalta a könnyen hívó magyarnak alkotmánya sérthetlenségét, a míg utoljára is valami Dalai Lámát nem látott benne, a kin ha változás nem esik, akkor minden jól van. Legfőképp pedig, ha a haladó idők észrevétlenül

* A Sz. Korona tagja.

surrannak el fölötté. Így történhetett, hogy bár a kényuralom ilyen-olyan formában rá-ránehezdedt, viszont könnyűszerrel mentegethette magát, hogy: illőbb dolog constitúciónkat ki nem állítani a forrongó világ elé, mintsem, hogy baj essék benne. Egy kis háborgás, méltatlankodás támadt ugyan az ily bécsi kísérletek után; de a mikor megint szükség volt ránk: a pénzünkre, a vérünkre, hamar szent lett a békesség. Ékes latin orációban olvasta ránk és dicsőítette alkotmányosságunkat a felség, mi pedig hasonló szónoklatokkal adtuk vissza a kölcsönt s ráadásul megnyitottuk zsebünket s hazafias érzéssel nyitattunk eret is magunkon.

Ez a kibékülősdi készült újabbán is.

Pedig nem egészen úgy állt a dolog az alkotmány-nál, mint a hogy *Metternichék* mondták. A nagy-hatalmú miniszter azért kapaszkodott bele, mert ósdi-nak tartotta. S mennél ósdiabbnak látta, annál görcsösebben fogózkodott a paragrafusaiába. Másfelől a kor kívánalmái is más-más szellemben nyilatkoztak. Alkotmányunk a nép zömét nem is érintette s így a maga támaszát sem találhatta benne. Pár százezer nemes lelkesedett érte, kilencz millió jobbágy pedig azt sem tudta, ha létezik-e. S még a lelkesebbeknek is sok volt a kifogása; akadt nem egy a kiváltságosak osztályában, a kit a reformok szükségé bolygatott s dehogyan tartotta érinthetetleneknek közintézményeinket; más inkább a szélsőségek útjára tévedt s a szabadelvűség javára egyenest vész kiáltott.

Két párt volt alakulóban az új országgyűlésen: az

Eperjesi Széchenyi-kör.

A Kör második népszerű felolvasását ma vasárnap d. u. 5 órakor tartja az iparos- és munkás-osztály számára. A katonazene megnyitóján s zárópontján kívül *Faragó József* kir. mérnök szaval és dr. *Csatáry Agost* egyet. tanár szabadelőadást tart az egészségéről.

A Kör zeneestéje. Az idei szezon utolsó zeneestéje is lezajlott. Elmult ez is és most már csak emlékeivel foglalkozik a közönség, a mely teljes számban megjelent. Kellemes érzéssel telve, megelégedetten távoztunk el, mert z este több szép számmal méltán fejezte be ez idei szezon. A katonai zenekar játékaról utoljára is elismeréssel és hálával emlékezünk meg; elismeréssel a szép, összevágó játékaért és hálával azért a figyelemért, a melylyel darabjai megválasztásánál közönségünk iránt viseltetik. Bevezetésül *Kéler Béla* «Rákóczi-nyitány»-át adta elő, befejezésül pedig *Erkel* «Kölcsy-himnusz»-át. Örömmel, lelkesedéssel telt el a szívünk és nagy gyönyörűségünkre szolgált a magyar klasszikus darabok művészi előadása. *Rössler István* és *Koós Clarisse* úrnő, Körünk kassai vendége *Sas Ede* «Csipkerózsá»-ját adta elő. A kedves úrnő szép vállalkozását hálással fogadta a közönség. Teljes elismeréssel szólunk a műsor következő számáról. A «Rossini-reminiszcencia»-kat hegedűn előadta *Borsody Károly* és zongorán kísérte *Nehrer Nelly* úrhölgy. Mind a két szereplőt ismeri már közönségünk és örömeinek adott kifejezést, a mikor megjelentek a színen. *Borsody Károly* hegedűjátékában éppúgy megtaláljuk a keresetlen egyszerűséget, mint a művészi biztosságot. Ráadásul még magyar dalokat is játszott a közönség nagy tetszése mellett. A rendes zongorakiséreték nívóján jóval felülemelkedik *Nehrer Nelly* úrhölgy játéka. Nagy mértékben hozzájárult, hogy a közönség teljes, odaadó figyelemmel élvezte végig az előadott darabokat. Budapesti vendégünk, *Rónay Ödön*, énekelte ezután *Wagner* «Tannhäuser» című operájából «Wolfmram versenydal»-át és *Nemeshegyi Béla* «Már késő» című dalát. Kellemes baritonjában megvan az erőteljes csengés, a pompás színezés; hangjának árnyalataiban megfelelő kifejezésre talál az érzés változata. Nagy gyakorlatosságáról és tudásáról tettek bizonyosságot az előadott énekszámok. A közönség zajos tetszésnyilvánítása közben lépett a pódiumra *Hübshmann Malvinka* úrhölgy. Új csillag Körünk zeneestéjén. Ifjú leányka még, de teljes biztossággal és határozott technikával játszott a zongorán *Liszt* «Második rhapszódia»-ját. A legszebb reményekkel várjuk szereplését a közeli jövőben!

Az idei szezon utolsó estéjéről fejezzük be tudósításunkat. Örömmel konstatáljuk, hogy a zeneesték rendezése minden alkalommal kiváló érzékről és a legnagyobb gondosságról tett bizonyosságot. A szép törekvést méltó siker koronázta. A nagyközönség érzelmének adunk kifejezést, a midőn ezt elismerjük.

HIREK.

* *Kitüntetés. Malavovszky Bélát*, vármegyénk kir. tanfelügyelőjét, Ő Felsege a király, a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozásá-

egyik a *jozefinistáké*, a másik a *francia szellemé*. Amaz felülől, emez alulról akarta volna az újáteremtést megkezdeni. Abban megegyeztek, hogy a *maradiaknak* (ó-conservativoknak), kik az alkotmány rozoga épületén csak egy követ sem engedtek megingatni, a hol teheték, megnehezítették a békés megnyugvás perczeit. Ott is volt igazság: a haladás óhajlásában; itt is volt: mert bizony pár kődarab is kockáztatta az egész épület fennállását.

Csak Bécsben nem látták az igazságot.

A helyett végigjártatták a régi komédiát: a szemőket forgatták, hogy az atyai kormány, mikor országgyűlés nélkül intézkedett, nem hogy az alkotmányt sértegette, de sőt «családísi» jogában járt el. A megnyitó-ünnepen sem kívánt aztán egyebet a rendektől, csak azt, hogy «szeressék alkotmányukat». A szép frázis megtette hatását, még inkább az, hogy konczot vetett a haladóknak is: a huszonöt év előtti reformtervetek.

Akkoriban a «kerületi ülések» készítették elő az országgyűlési tárgyalásokat. Innen indult ki, a megyék utasítása szerint, minden kezdés, a mit aztán a «követek táblája» vitatott meg s küldött a felsőházhoz. Igaz, hogy hosszas útra is tévedhetett innen kezdve a törvényjavaslat: a ki jónak látta, nyírbaft rajta; küldte vissza, majd elfogadta; adta át a perszonálisnak, az a főrendnek, a főrend a nádornak; a nádor aztán szerencsét ment próbálni vele a kormánytanácsnál, az uralkodó belső tanácsánál s végre a felségnél.

† II. József politikája szellemében.

* Kir. személynök.

yi-kör.

asását ma vasár-
munkás-osztály
s zárópontján
és dr. Csátray
az egészségről.

on utolsó zene-
t már csak emlé-
y teljes számban
egelégedetten tá-
számával méltán
zenekar játékaról
mlékezőnk meg;
kért és hálával
jai megválasztá-
bevezetésül Kéler
befejezésül pedig
el, lelkesedéssel
günkre szolgált
előadása. *Rössler*
kassai vendége

A kedves úrnő
közönség. Teljes
ező számáról. A
előadta *Borsody*
Nelly úrhölgy.
önségünk és örö-
jelentek a színen.
bügy megtaláljuk
vészi biztosságot.
zott a közönség
brakiséretnek hívó-
úrhölgy játéka.

közönség teljes,
előadott darabo-
z. énekelte ezután
jából «*Wolfram*
Már késő» című
az erőteljes cse-
nyalataiban meg-
ta. Nagy gyakor-
ságot az előadott
nyilvánítása köz-
Malvinka úrhölgy.

leányka még, de
nikával játszott
á»-ját. A legszebb
zeli jövőben!
fejezzük be tudó-
gy a zeneesték
ó érzékről és a
nyaságot. A szép
A nagyközönség
n ezt elismerjük.

ny *Béla*t, várme-
elsége a király,
elismeréseül a
adományozásá-

Francia szellemé.
na az újáteremtést
gy a *maradiaknak*
ny rozoga épületén
gatni, a hol tehet-
ngvás perceit. Ott
ában; itt is volt:
kázta az egész

zságot.
omédiát: a szemő-
ny, mikor ország-
gy az alkotmányt
an járt el. A meg-
yebet a rendektől,
ukat». A szép frázis
ogy konczot vetett
btti reformterveket.
készítették elő az
indult ki, a megyék
nit aztán a «*követek*
gházhoz. Igaz, hogy
kezdve a törvény-
rajta; küldte vissza,
snak, ez a főrend-
or aztán szerencsét
csnál, az uralkodó
él.

val tüntette ki. Igaz örömmel vettük a legfel-
sőbb királyi kitüntetés híret, mert Matavovszky
Béla tanfelügyelő személyében a magyar nem-
zeti kulturának bátor, tevékeny harcosát, a
tanítói kar jóakaró barátját, vármegyénk köz-
és társadalmi életének minden jó és közhasznú
mozgalma iránt melegen érző s éppen ezért
tisztelet tagját ismerjük azóta, hogy Sárosvár-
megye népoktatásügyének vezetését hét évvel
ezelőtt átvette.

Kitüntetett tanfelügyelőnk tiszteletére a Sárosvár-
megyei Általános Népevelőegyesület márcz. 14-ikén,
déli 1 órakor a Berger-szállóban társasbédét rendez,
a melyen megyénk és városunk közönségének meg-
annyi testülete s hatósága képviselve lesz, hogy ki-
fejezést adhasson Matavovszky Béla közhasznú tevé-
kenységére iránti nagyrabecsülésének. Azoknak az érde-
meknek sorozatát, a melyet most a legfelsőbb királyi
kitüntetés is elismerésé érdemesít, Matavovszky Béla-
nak az alábbiakban vázlatosan közölt életrajza híven
tünteti fel. Született 1856. jan. 11-ikén Rimaszombaton.
Gimnáziumi tanulmányait Lőcsén és Sopronban végez-
vén, utóbbi helyen érettségi vizsgálatot tett. Azután
a budapesti egyetem hallgatója volt s 1883-ban közép-
iskolai tanári oklevelet nyert. Beutazta, különösen a
népoktatásügy tanulmányozása végett, Németországot,
Svájcot, Olaszországot és az osztrák örökös tarto-
mányokat. 1883-ig több éven át a *Sopron cz.* társadalmi
lap belmunkatársa, majd szerkesztője és az *Ellenőr*
című fővárosi napilap kül munkatársa volt. Az 1890.
és 1891. években a *Herceg cz.* társadalmi lap felelős-
szerkesztője és tulajdonosa volt. E közben, különösen
a tanügy terén, jelentékeny irodalmi tevékenységet is fej-
tett ki. Az önkéntesi szolgálat befejezése után 1876-ban
tartalékos hadnagy, 1884-ben szabadságolt állományú
honvéd-főhadnagy s 1889-ben honvéd-százados lett
és mint ilyen, 1892-ben szolgálaton kívüli viszonyba
helyeztetett át. Az 1878-ik évi boszniai okkupáció
idején mint hadnagy három havi tényleges szolgálatban
volt. 1884-ben baranyamegyei kir. tanf. tollnok, 1885-ben
ugyanott kir. s. tanfelügyelő. E minőségében áthelyezik
felemelt fizetéssel 1885-ben Tolnamegyébe s 1886-ban
Bereg megyébe. 1891-ben Bereg megye tankerületének
önálló vezetésével bízzák meg s 1892-ben kinevezik
Bereg megye kir. tanfelügyelőjévé, a honnan 1897-ben
hasonló minőségben Sáros megyébe helyezték át. Igen
híven és érdeme szerint méltányolja itteni eredmények-
ben gazdag tanfelügyelői működését a Magyar Kisded-
nevelés f. évi 3. száma, a mely díszkiadásban egyúttal
a kitüntetettnek jól sikerült arcképe is közölve van.

* A bíróság köréből. A király dr. *Tahy Mihály*
pozsonyi kir. ítélőtáblai bírónak a budapesti kir. ítélő-
táblához saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

* Halálozás. Február 26-ikán hunyt el Eperjesen
Lerner Mór né Schlesinger Leontin, életének 52-ik évé-
ben. Temetése általános részvét mellett febr. 28-ikán
ment végbe. — Özv. *Schneider Gergelyné* Aiben Teréz
m. kir. adótszít özvegye febr. 26-ikán hunyt el életé-
nek 62-ik évében Nagysároson.

Ezúttal, tizenhárom évi hallgatás után, ugyancsak
megeredtek a panaszkok. «*Gravamen*»-ekkel és «*Postu-
latum*»-okkal telt meg a lég. S azok is hangzatos,
öblös szólásokban. Elsősorban a «hütlén tanácsosok»-ra
s a kir. biztosokra járt rá a rúd, a kik drákói szigort
sugalmaztak a felségnek. Bizony a nemzet átka, köz-
megvetése kísérte az érdemes urakat! De a dolog
érdemén nem sokat lendített a szóbeszéd. A reform-
mokat sem juttatták tovább. Ha valaki újítani akart,
ráhúzták a politika Nesszus-köpenyét, hogy meg akarja
semmisíteni az alkotmányt.

Szerencsére a királyné megkoronázása kis változa-
tot teremtett. Ekkor megint kilelkedhetette magát a
jó magyar. S friss erővel ballagott a régi nyomon.

Sok szónak sok a lazája. Végre a november 2—3.
ülésben fordított egyet a dolgok során a minden új-
tásnak apostola, Felsőbüki Nagy Pál Gondolta, a
velejtére tér át minden bajnak. Annak a legfőbb baj-
nak, hogy: miért nem boldogul, ha akar is, a magyar?
Kicsit szőfentinn fogta a szót, hogy a kikre czéltott,
főemberes uramék megértésék, hogy a *nemzeti érsés*

¹ Serelemek és kívánalmak.

* **Nagyidők tanúja.** *Dénes Sándor* 1848/49 es
honvédszázados, nyug. postamester márcz. 3-ikán, életé-
nek 84-ik évében elhunyt Gíralton.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Sárosvármegyei Jóté-
kony Nőegylet hálás köszönetét fejezi ki Boharcsik Pál
törzsörmeister úr révén *Bohuniczky Endre* úrnak az
adományozott 2 koronáért.

* **Matinée.** *Ma vasárnap* d. e. 11 órakor a Vigadó
nagytermében az eperjesi jogásztestület Irodalmi Osz-
tálya matinéet rendez.

* **Az Eperjesi Szépművészeti Egylet** rendes évi köz-
gyűlését márcz. 13-ikán délelőtt 11 órakor tartja a
város háza tanácstermében.

* **Nagyszabású művészi hangverseny Eperjesen.**
Már a mult számunkban is említést tettünk arról a
nagyszabású hangversenyről, melyet a Széchenyi-kör
pártfogásával rendez az Izr. Kisdednevelő-egyesület
márcz. 19-ikén. A hangverseny valóban kiváló mű-
vészi élvezettel kecsgetteti közönségünket. A rendezőség,
melynek élén a fáradhatatlan elnök: Engländer Emilné
áll, mindent elkövet, hogy a hangverseny fényesen
sikerüljön. Így megnyerte közreműködőnek Operánk
egyik legkitünőbb énekesnőjét: *Krammer Teréz*, a ki
kétségtelenül közönségünket is el fogja ragadni művészi
énekeivel; *Polonyi Elemér* a virtuóz zongoraművész,
a ki lelkesen ünnepelnek az egész országban bámula-
tos játékaért. És megnyerte *Rakosi Viktor* közreműkö-
dését is, a ki mint *Sipulus* a legnépszerűbb humo-
ristánk s a ki szellemes ötleteivel, derült humorával,
szellemi színporkaival bizonyára igen kellemes perczeket
fog szerezni az eperjesi közönségnek is. A hangver-
seny tehát igazán esemény-számba fog menni még
Eperjesen is! S reméljük, hogy közönségünk a kiváló
műlvezetre, az elsőrendű szereplőkre és a jótékony-
czéira való tekintettel is, lelkesen és nagy számban fog
megjelenni az estélyen. Lapunk abban a helyzetben
van, hogy már a hangverseny programját is közöl-
heti a közönséggel, s ez a következő lesz:

1. **La Grange**, ária (a «Hunyadi László» operából).
Éneklő *Krammer Teréz*, a magy. kir. Operaház
művésznője.
2. a) LISZT: **II. Magyar átránd**;
b) CHOPIN: **Melodie Polonaise.** Zongorán előadja
Polonyi Elemér zongoraművész.
3. **Felolvasás.** Tartja *Rakosi Viktor* országgy.
képviselő.
4. **Magyar óalok.** Gordonkán előadja *Szemere Márton*.
5. **Nagy ária** a «Vindsori víg nők»-ből. Éneklő
Krammer Teréz, a m. kir. Operaház művésznője.
6. a) PAGANNINI: **Concert-Etude**;
b) POLONYI: **Polonaise de Concert.** Zongorán elő-
adja *Polonyi Elemér* zongoraművész.

A belépő-díjak: I sor és az üvegkarzat 5 korona,
II. sor és a jobboldali karzat 4 kor., a többi sorok és
a baloldali karzat 3 kor., állóhely 2 kor., diákjegy 1 kor.
Jegyekre előjegyzést már most is elfogad *Kösch Árpád*
úr, a ki szíves volt a jegyek elárúsítását magára vállalni.

* **A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet** február
26-ikán választmányi ülést tartott *Tahy Józsefné* elnök-
lete alatt. Az ülés megnyitása után az elnök meleg
szavakkal üdvözölte br. Ghillány Imrénét, az egyesület

hiánya, a minek ők a példaadói, az pusztít el bennün-
ket. S üres az adakozni vágyó kéz, a mikor ők idegen-
ben pocskolják el közművelődésünk garasait.

Széchenyi, a ki Angliában tanulta meg, hogy hol kell
keresnie a jövődők sulypontját, hűségesen látogatta a
kerületi üléseket. Hol a karzat könyöklőjén, hol — ha
máskép nem ment — a szomszédjai hátának támasz-
kodva, vagy baitenyerebe kapva jegyzőkönyvét, irogatta
benyomásait. Minden ujdonság volt előtte: a szűk ter-
men kezdve a nagy mondásokig. Hát még a szolgálai
meghunyászkodás s a hízelkedés özöne! Mindazonáltal
kitartott. Odaszegte a lábait a meggyőződés, hogy
majd csak itt az ő órája is.

Nagy Pál ugyan semmire sem gondolt, a mikor
az elárult magyar nyelv szégyenét is — ki tudja,
hányadszor — esetelni kezdte, legkevésbé barátjára,
kit hallgató pajtásnak tekintett, de a mikor kegyetlen
filippikája — a nyelv mostohái ellen — vihart keltett,
mégis a legnagyobbat maga esodálkozott. Akaratlanul
megütötte az órát. *S Magyarország felújulásának el-
érkezett felséges pillanata* ...

(Folyt. köv.)

választmányának új tagját, kit a jelenvoltak lelkesen
megéljeneztek. A választmányi ülés ezután átvizsgálta
a báli számadásokat és a buzgó pénztárosnak *Kösch*
Árpádnak hálás köszönetet mondott. Az elnök ezen-
kívül az egyesület nevében, a bálibizottság buzgó tag-
jainak is elismerését fejezte ki odaadó működésükért.
Több folyó ügy elintézése után a gyűlés az elnök
lelkes életével véget ért.

* **Tanárköri felolvasások.** Február hó 27-ikén
dr. *Horovits Imre* gyakorlóorvos tartott érdekes és
tanulságos előadást a fertőzőbetegségekről. Igen érde-
kesen fejtegette a bacillusok kulturáját, virulenciáját
és betegség-okozó képességét. Majd áttért az egyes
fertőző kórnek leírására és tanulságosan ösmertette
a védekezést. Végre áttért Koch és Behring módszereire.
A közönség élénk érdeklődéssel hallgatta végig az érde-
mes felolvasó előadását. Márcz. 5-ikén Lévy István
tartott, 12-ikén pedig dr. Janicsek József fog fel-
olvasást tartani.

* **A vízvezeték ügye** egy lépéssel ismét közelebb
jutott a megvalósuláshoz. A városi főügyész ugyanis
a kisajátítás alá eső területek tulajdonosaival siker-
nélkül kísérte meg az egyezséget, a januári köz-
gyűlés határozata értelmében az ügyet a kisajátítási
eljárást alá vitte s annak megindítása iránt már be is
adta a kérvényt Sárosvármegye főispáni hivatalához.

* **Sárosi műemlékek Kassán.**
Múltán irgylhetjük a kassai Múzeumot, a melyet Sáros-
vármegye közönsége is tömördek műkinccsel gyara-
pított. A míg nem volt kilátásunk arra, hogy nálunk is
lesz múzeum, nem is lehetett kifogásunk az ellen, ha
sárosiak a kassai Múzeumnak ajándékozták a birtokuk-
ban levő műkinccseket. Most azonban, hogy a bártfai
város házat múzeummá alakítják át, itt volna az ideje,
hogy Sáros minden igaz fia vármegyéje múzeuma szá-
mára őrizné meg a birtokában levő s elajándékozásra
szánt ereklyéket. Sajnos, nemcsak magánosok, hanem
egyházak birtokában levő műkinccseink is még min-
dig nagy számmal vándorolnak Kassára. Ez utóbbiak
elajándékozására pedig aligha van joguk a bőkezű
adakozóknak. Nem tudjuk: a Műemlékek Bizottsága
törődik-e az ingó műemlékekkel? Am erősen hiszszük,
hogy mostani kultuszminiszterünk módját fogja ejteni,
hogy ezek se tekintessenek többé Csáky szalmájának.
Mint kassai laptársunk, a *Felsőmagyarország* hasáb-
jain olvassuk, *Kurimszky János* színei plébános egy
igen értékes, XVII-ik századbeli fehér alabástrom sír-
követ ajándékozott a kassai Múzeumnak. Reméljük,
hogy ez ajándékozás nem jogérvényes s a sírkövet
illetékes köreink visszakerül a sárosvármegyei Múzeum
számára. Ha már síremlékek vándorolnak Kassára, ma-
holnap még azt is megérjük, hogy — amerikai módszer
szerint — egész templomokat fognak oda szállítani.
A mi leendő múzeumunk rovására másoknak túl-
zott támogatása annyival is inkább kihívja a kritikát,
a mennyiben a kassai Múzeum már most is annyira
túltömött, hogy újabb szerzeményeit csakis a *princzében*,
raktáraiban helyezheti el, a mely utóbbiak a közön-
ségre nézve hozzáférhetetlenek.

* **«1848/49-iki élményeim**, különös tekintettel a
Cornides-féle szeptesi Guerilla-vadászok szereplésére a
szabadságharcban. Irta id. *Tirts Resz*, volt honvéd-
vadász. Késmárk, 1903. Sauter Pál kiadása. A 112 ol-
dalra terjedő s kilenc fénykép-mellékletet tartalmazó
könyvben a szerző — ki szepteváraljai születésű —
elbeszéli azt a lelkesedést, melyet az 1848. márcz. 15-iki
események a Szepesség németajkú lakossága között
keltettek; leírja a dunántúli eseményeket, Schlick sze-
pességi előnyomulását, a kassai és az iglói harcokat
és a branyiszközi csatát; megemlékszik a hurbanis-
tákról s részletesen számol be a guerilla-vadászoknak
Kornides vezérlete alatt véghezvitt hűstetteiről —
1849. június 15-ikéig a kozákok által történt elfoga-
tásáig. A szerző elmondja továbbá a fogságban átélt
élményeit úgy Gácsországból, mint Olmützben, de
nem ír semmit arról, a mi időközben otthon történt.
Az utolsó fezetben leírja a szabadságharc végét és
következményeit s azon reményének ád kifejezést,
vajha a szeptesi ifjúság a hazaszerető apjaink példán
buzdulnának! A könyv ára 2 korona. Melegen ajánljuk
olvasóközönségünk szíves figyelmébe.

* **Hossza Gábor** — a ki Amerika Sharon nevű váro-
sában mint bankár, honfitársait mintegy 15,000 dollár

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és or-
vosoktól mint hathatós szer-

nál, úgymint

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajai-
nál, idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál
influenza után ajánlatik.

és különösen ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az

és különösen ajánlatik.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

elsikkasztása által oly érzékenyen megkárosította — jelenleg is a kassai kir. törvényszék fogházában van. Ezideig két magyar honos jelentkezett ez ügyben károsként. Az egyik Jóna József vasnádasi lakos, a másik Pavoszi Milán szentpétervári lakos, a kiket Hossza, keservesen szerzett néhány száz koronájuktól fosztott meg. A vizsgálatot természetesen ez irányban is kiterjesztette a vizsgálóbíró s csak az volna kívánatos, hogy az időközben Magyarországra hazatért sértettek vagy hozzátartozók valamennyien a kassai kir. ügyészségnél vagy vizsgálóbírónál levélel jelentkeznének. Az eddigi adatok szerint a károsultak legnagyobb része horvátországi illetőségű.

* **Meglőtt pénzügyőr.** Giráltról márczius 3-ikán beszállították az eperjesi kórházba *Cseh Béla* pénzügyőrt, a kinek a felső balkarja át van löve. A nyomozás folyamán kiderült, hogy *R. M. fővigyázó*, a kivel együtt mulattak a nyírjesi korcsmában, ittas állapotban lőtt utána, mert ott hagyta őt a korcsmában. A súlyosan sérült pénzügyőr nem kívánja a társának megbüntetését, mert azt hitte, hogy a fegyver nincs megtöltve.

* **Megtámadott rendőr.** Ideje volna már, hogy hatóságaink elrettentően szigorú ítélettel büntessék azokat, a kik a rendőri közegekkel is vakmerően szembeszállanak. Az utóbbi időben valóságos terrorizálva van rendőrségünk személyzete. Legújabbán, febr. 29-ikén, *Halaga János* rendőrtizedest támadták meg. A nevezett rendőr a Kassai-úton két garázda legényt vont kérdőre, a kik a Zimmermann-féle korcsmában zúzták össze az üvegeket s megszöktek. A két izmos paraszt legény nem akarta megmondani a nevét, hanem letéperték, összerugdosták a hivatását teljesítő rendőrt s elfutottak. A rendőr egy arra menő fiakkal üldözte őket, de a lovak gyengén futottak s a két vitéznek sikerült megugrani. Veszőkre névtelen-levéllel feljelentették őket. Az egyik *Szedlak András* szentpétervári, a másik *Pavlik György* kendei lakos. Hatóság elleni erőszak büntette miatt feljelentették őket.

* **Sajószögedi Hitelszövetkezet.** E szövetkezet az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja. 1903. decz hó 31-ikén volt tíz éve annak, hogy megalakult. Alapját 50 koronás üzletrészek képezik. Elfogad takarékbetéteket, kölcsönöket ad váltó, kezesség vagy betáblázás mellett, s meglevő adóságokat olcsóbb kamat mellett átvesz. A szövetkezet élén áll *Penicsky Aladár* cs. és kir. kamarás. Az igazgatóság egyik tagja *Rojkovich Sándor* heőkeresztúri g. kath. esperes is, volt eperjesi püspöki káplán. Forgalmi kimutatása 383,583 korona 92 fillér, mérleg-számlája 130,695 kor. 55 fillér s nyereségszámlája 3150 kor. 73 fillért tüntet föl. A szövetkezet felvirágzását Sajószöged és vidéke gör. és román. kath. lelkeszei, gondnokai és tanítói buzgóságának köszönhetők. A kimutatás a szövetkezet tízéves fejlődéséről legalább azt igazolja.

* **Benkő Miklós művész (?)** iránt, a ki a múlt héten a városi színházban tartott előadásával ugyancsak becsapta a hiszékeny közönséget, a löcsei rendőrkapitányság is érdeklődött. Ugyanis legutóbbi ottani szereplése alkalmával megfedkezett a rendőri engedély díjának lefizetéséről s tovább utazott. Itt azután behajtották rajta az adósságot, bármennyire erősítette is, hogy a löcsei nyomdásznak az összeget átadta. Ideje volna, ha rendőrségünk az iránt is érdeklődne, hogy az efféle csepürágó urak mi czímen használnak a «tanár» czímet, a melylyel a hiszékeny publikumot szintén csak megtevesztik. Úgy tudjuk, hogy a kihág. btkv. módot nyújt arra, hogy megbüntessék őket e miatt.

* **Lopás a vasúti állomáson.** Február 26-ikán éjjel az eperjesi vasúti állomásról eddig ismeretlen tettesek ellopták *Tóth Kálmán* kassai gépész körfűrészét. A fűrész állványát másnap a szekesői hídnál megtalálták, de a 120 korona értékű körfűrésznek nyomavestett. A rendőrség különösen a soóvári malom munkásaira gyanakodott, de a nyomozás itt sem vezetett eredményre.

* **Amerikába szökött tolvaj cseléd.** *Damjanovics Irén* bártfai illetőségű cselédleány hosszabb ideig állott szolgálatban Eperjesen, legutóbb Springer Lipótnél. Gazdáját rendszeresen lopta s a mikor a gyanú feléje irányult, akkorra már hiába kerestették Bártfán, mert még a múlt évben útlevelet váltott Amerikába s azóta bizonyára ott élvezi az aranyzsabadságot.

* **Jó fogás volt az,** a melyet rendőrségünk aminap *Tóke R.* és nevével produkált. Most egymásután jönnek a felvidéki rendőrhatalóságok hivatalos megkeresései, mert a jeles pár itt is, ott is betörést és lopásokat követett el. Ki tudja meddig veszélyeztettek volna az eperjesi közbiztonságot, ha véletlenül ártalmatlanná nem teszi őket rendőrségünk.

* **«Kakas Márton.»** A vidámságnak és elmésségnek valóságos tüzijátékát produkálja ezen a héten is a *Kakas Márton.* Képei és irott apróságai egyaránt

olyanok, hogy a legkomolyabb kritikánál is jobban megvilágítják a politikai és társadalmi élet új eseményeit. Az első oldalnak kacagatóan mulatságos képét — a mely a szinfalak mögött készülődő obstrukciót figurálja ki — *Linek Lajos* rajzolta. A másik színes képét, a budapesti háziúr remek típusát, *Jeney Jenő* festette meg annyi humorral és annyi igazsággal, hogy szinte magyarul szöveg nélkül is megértené mindenki, hogy mit akar mondani. *Ház Miklós* ezen a héten is két pompás képpel szerepel a *Kakas Márton* rendezésében, a kik közül *Bér Dezső* sem maradt el a maga finom elmés rajzaival. Az irott részben is van egy csomó apróság, a mely nemcsak elmés és mulatságos, hanem valósággal művészi is.

* **Köszönetnyilvánítás.** Az eperjesi kereskedő-ifjak által február 27-iken rendezett purim-táncszertély alkalmából következő fellépések tolytak be: 20 koronával: dr. Rosenberg Teofil; 18 kor.-val: Kósch Árpád; 10 kor.-val: Spiegel Vilmos (Kisszeben); 8 kor.-val: özv. *Sichermann Dávidné* (Nyiregyháza), *Schubert*; 5 kor.-val: *Fried Simon*, dr. *Propper József*; 4 kor.-val: dr. *Engländer Emil*; 3 kor.-val: *Kornhäuser József* (Szedikert), *Böhm Bertalan*, *Elsasz és Schlinger*, *Gerő Mihály*, *Weisz Herman*, *Moskovits Gyula*, dr. *Ferbstein Károly*; 2 kor.-val: *Tomaschoff Béla*, *Reichard Jenő*, *Révész Jenő*, *Szántó Zsigmond*, *Ferderber Izsó*, N. N., dr. *Rosenthal Adolf*, dr. *Rosenberg Mór*; 1 kor.-val: N. N., dr. *Austerlitz Mayer*, dr. *Austerlitz Tivadar*, N. N., *Klein Kornél*, *Lindner Mór*, N. N., *Feldmann Adolf*. A tiszta jövedelem, vagyis 90 kor., az eperjesi izr. Négyelet javára lett fordítva. A nemesszívű adakozóknak e helyütt is hálás köszönetet mond a rendezőség.

* **Leopold Gyula, az Általános Tudósító** szerkesztője és hirdetési iroda agilis tulajdonosa, ismét nagygyűjtő elrendő irodáját *Ugyanis Sándor Mihály* felelős szerkesztésével *Sportújság* cím alatt sokat ígérő szakkalapot indított. *Leopold Gyula* vállalatát kilencz éves fennállása alatt igazán magas fokra emelte és nagy-szabásúvá tette, mit élénken bizonyít az is, hogy e megbízható irodában huszonhárom ember van alkalmazva és üzletfelei közé nemcsak Magyarország, hanem a külföldi legelőkelőbb és legnagyobb hirdetői is tartoznak.

* **Tavaszi kalapokról** érdekes cikket közöl a *Wiener Mode* most megjelent 12-ik száma *Francis Renée* szerkesztőnő tollából. Meglepő e számban a divatképek nagy választéka. A szórakoztató részben «Egy bécsi nő csevegő-levele» czímen sikerült vissza-pillantást tesz az írója a záródó évadra.

* **Kegyetlen férj.** *Estvanyik István* községi lakos, szokása szerint február hó 18-ikán irgalmatlanul megverte feleségét, a ki áldott állapotban volt. Mivel másnapra idő előtt szült, a hatóság eirendelte ellene a vizsgálatot, melynek során meg volt állapítható, hogy a koraszülés valószínűleg annak volt a következménye, hogy nevével oly kegyetlenül bánt.

* **Messmer tea** a legkedveltebb és legelterjedtebb; faj legjobb minőség, legjutányosabb áron, családról családra magától hódít tért. Próbacsomagok 100 gramm tartalommal 1 kor.-tól 2 kor.-ig kaphatók *Bein Simon* üzletében Eperjesen.

* **Hazaifas felhívás és kérelem a magyar ipar érdekében.** Lelkes nagyasszonyaink Budapesten: *honi bált* akarnak rendezni; de nincsen elég választék magyar származású báli-kellékekben, úgy, hogy a szerb vászon áll idáig leginkább rendelkezésre. A hazaifas cél érdekében felkéretnek mindazon gyárak és kereskedők éppentúgy az iparosok, hogy minták beküldése mellett tudassák a Magyar Védőegyesülettel (Budapest, VIII., József-körút 19.), hogy kinek milyen honi készítménye van, hogy ezeket a honi-bálban résztvevőknek és a nagyközönségnek — mely a hazai ipartermékeknek előnyt adni óhajt — ajánlhassuk. Általában minden kereskedőt, gyárost és iparost felkérünk, hazai anyagokból előállított árúinak a M. V. E.-nél való sürgős bejelentésére, hogy a hazai ipartermékek lajstromát összeállítva, magyar iparcikkeink létét kimutatni és a nagy vevőközönségnek ajánlani tudjuk, mert máris tömegesebb az ilyen honi-árúk iránti érdeklődés és tudakozódás; mire nézve, hogy a nagy közönséget kellően tájékoztassuk: a gyárosok, iparosok és kereskedők részére — kik magyar származású árúkat gyártanak és árulnak — kirakati jelzőtáblákat fogunk kiadni.

* **Számtalan elismerőlevél** és azon hiteles orvosi nyilatkozatok, melyeket a fővárosi, vidéki és külföldi kórházakban folytatott kísérletekről és azok kiváló eredményeiről állítottak ki, bizonyítják, hogy a *Zoltán-féle* kenőcs a csúsz- és köszvényes bajok biztos gyógyszere. Üvege 2 korona *Zoltán B.* gyógytárában Budapesten.

* **Gyermekgyilkosság.** *Szedlak Jánosné* Vaskó Mária aranybányai lakos febr. 14-ikén áldott állapotban tartotta menyegzőjét. Attól való félelmében, hogy *Szedlak János* el nem veszi, ha megtudja, hogy teherben van, őt is sikerült állapotát illetőleg félrevezetni, február 20-ikán éjjel az udvarra kiment, megszülte a gyermeket és elásta. Másnap a hullát megtalálták és a hatóságnak a feljelentést megtették. A törvényszéki boncolás elrendeltetvén, megállapították, hogy gyermekét megfojtotta.

* **Az Eperjesi Bankgyűlés** február 24-ikén tartotta meg rendes közgyűlését a város háza tanácskozási termében *Kubinyi Aurél* elnöke alatt. A közgyűlésen 33 részvényes 418 részvényt képviselt. Az elnök megnyitó-beszédében melegen üdvözölte a jelenlevőket és köztük főleg a nagy betegségből felépült buzgó vezérigazgatót: *Radvány Kálmánt*. Majd sajnálattal

emlékezett meg dr. *Horváth Ödön* felügyelő-bizottsági tag lemondásáról, kinek helyére az alapszabályok szerint az első póttagot: *Péchy Ignác*ot hívták be. Ezzel kapcsolatban *Kubinyi Albert* meleg szavakkal méltatta dr. *Horváth Ödön* érdemeit, melyeket — indítványára — a közgyűlés jegyzőkönyvileg is megörökített. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése került azután felolvasásra. Ebből kitűnt, hogy a lefolyt üzleti év a rendes mederben haladt és a tiszta nyeresemény az alapszabályszerű dotációk levonása után 52,699 kor. 29 fillért tesz. A közgyűlés erre az igazgatóságnak és a vezérigazgatónak elismerést szavazott, a szokásos felmentést megadta és az osztalék nagyságát részvényenként 16 koronában állapította meg, kimondván, hogy az már a közgyűlést követő naptól kezdve vehető fel. Az igazgatóságból kilépő tagok: *Gombos Alajos* és *Kubinyi Albert*, közlekedéssel újból megválasztottak. Ezután az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére *Rosenberg Hermann* és *Sztankay László*t kérvén fel, a közgyűlést berekesztette.

* **Egy hónapig ingyen.** A kitűnően szerkesztett és máris közkezdveltségű *As ujság* politikai napilap kiadóhivatala bárkinek márcziusban ingyen küldi meg a lapot, a ki az előfizetési összeget, ha csak egy hónapra is, április hó 1-jétől számítva már most beküldi a kiadóhivatalhoz, és megküldi minden előfizetőnek *Mikszáth: «Az én kortársaim»* című gyönyörű albumát húsvéti ajándékképp, a ki a lapot féltévi kötelezettséggel akár negyedévenként, akár havonként előfizeti. *As ujság*-ot *Gajári Ödön* szerkeszti *Herczeg Ferencz*, *Kozma Andor*, *Kóbor Tamás*, *Kenedi Géza* és *Mikszáth Kálmán* főmunkatársak közreműködésével. *As ujság* lapunk mai számában foglalt hirdetésére felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét.

* **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar** — az fedezze mag-szükségletét *Mauthner Ödön* cs. és kir. udvari megkereskedésében Budapesten, *Rottenbiller-utca 33.* A cég idei árjegyzékét — mely 226 oldalra terjed — kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágudonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

* **Pályázat Tarka krónikára.** A *Pesti Napló* szerkesztője pályázatot hirdet *Tarka krónikára*. A beküldendő pályázatok jutalmazására 600 kor. pályadíjat állapított meg, a melyet a négy legjobb tarka között a következőképen osztanak meg: Első díj háromszáz korona, 2-ik százötven, 3-ik száz és 4-ik díj ötven kor. A pályázat márcz. 1-jén kezdődik és a pályázat eredménye a húsvéti számban lesz kihirdetve. A beérkezett pályamunkák megbírálásánál maga a nyers téma jó számításba; ezzel sok fölösleges pennarágástól óhajtjuk megkímélni a pályázót. A beérkezett anyagot — szükség szerint átdolgozva — napról napra közölni fogják a *Pesti Napló* «Tarka krónika» rovatában. De természetesen csakis azokat, a melyeket érdemesnek tartanak arra, hogy egyáltalán résztvegyenek a pályázatban. Minden lekötött *Tarka krónika* mellé oda-nyomtatják a beküldő nevét vagy — kívánságára — jegyét. Jelégés-levelek nem szükségesek, de ha valaki titokban óhajt maradni, álnévvel és jelégés-levéllel is élhet. Azok a krónikák, a melyek jegy és név nélkül fognak megjelenni, nem vesznek részt a pályázatban. A bíráló-bizottság tagjai: *Szerdahelyi Sándor*, *Surányi József*, *Kóbor Tamás*, *Gerő Ödön* és *Nagy Endre*.

Felelős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kósch Árpád.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávészabadna pótléku használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

Nyers bast-selyem

HENNEBERG selyemgyáros, ZÜRICH. 5.

9 ftr 90 kr.-tól 43 ftr 25 kr.-ig
egész ruhára való. — Bér-
mentve és vámentesen ház-
hoz szállítatik. Nagy minta-
választék azonnal küld

MEGHÍVÓ.

Az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének elnöksége

az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megbízásából módot kíván nyújtani vármegyénk összes üzletembereinek, hogy az eddig — sajnos — nélkülözött egységes lánczba ki-ki, módja és tehetsége szerint beleilleszkedhessék.

E célból az egyesület elnöksége

márcz. 6-ikán d. u. 2 1/2 órakor ÉRTEKEZLETET

tart az egyesület helyiségében.

Az egyesülés fontosságát — azt hisszük — kereskedőink összessége elismeri s azt feltétlenül szükségesnek tartja.

Az O. M. K. E. városunkban Sárosvármegye részére gócpontot akar létesíteni; de, hogy ez létesülhessen, szükséges, hogy vármegyénk kereskedői nagy számmal csatlakozzanak a mozgalomhoz.

Felkérjük ennek következtében vármegyénk kereskedőit, hogy ezen értekezleten minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Eperjes, 1904. február 9.

Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egylete:

Kösch Árpád s. k., **Fried Simon s. k.,**
elnök. alelnök.
Holénia Béla s. k.,
titkár.

Egy

5 szobás lakás

a hozzávaló mellékhelyiségekkel,

➔ **április 1-jétől** ➔

=== **kiadó** ===

Lócsei-út 17. sz., a villamtelep mellett.

Kérjünk csak **Globus-**

tisztító kivonatot

az alábbi ábrák szerint:

mivel sok értéketlen

utánzat

ajánlatik.

Fritz Schultz jun.

Aktiengesellschaft, Leipzig u. Eger.

Geschmackvolle, elegante und leicht ausführbare Toiletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“.

Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährig: K. 3.— = Mk. 2.50.

Gratisbeilagen:

„Wiener Kinder-Mode“

mit dem Beiblatt

„Für die Kinderstube“

Schnitte nach Mass.

Als Begünstigung von besonderem Werthe liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Mass für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadelloses Passen. Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und der Verlag der „Wiener Mode“, Wien, VI/2, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

== Óvadékképes ==
helyi pénzbeszedő ügynök
heti fix-fizetéssel
felvétetik Singer Co. varrógép-részvénytársaságnál
Eperjesen, Fő-utca 130. sz. a.

Flórián-utca sarkán a másodemeleti
6 szobás lakás
kiadó.

INGYEN

„AZ UJSÁG“

kapja márczius hóban bárki a Gajári Ödön szerkesztésével megjelenő

független politikai napilapot, a ki már most, ha csak egy hónapra is beküldi az előfizetési összeget április hó 1-jétől számítva, azzal a kötelezettséggel, hogy májusban és júniusban is fogja járni a lapot.

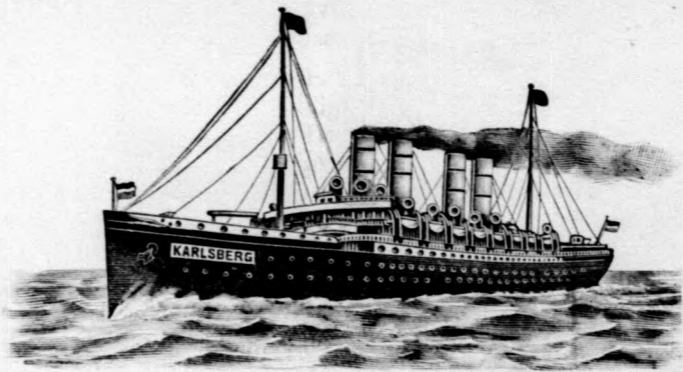
Az Ujság hűvölti ajándékát, a gyönyörűen illusztrált „Az én kortársaim“ című Mikszáth-Albumot, minden féléves előfizető megkapja, szintúgy minden előfizető, a ki negyedévre fizet elő, de kötelezi magát a következő negyedévre is az előfizetési összeget beküldeni, vagy a ki havonként fizet elő, de kötelezi magát havonként Az Ujságra legalább félévig előfizetni.

Az Ujság főmunkatársai: Herczeg Ferenc, Kosza Andor, Kóbor Tamás, Mikszáth Kálmán, Kenedi Géza. — Előfizetési árak: 1 óra 2 kor. 40 fill., 1/4 évre 7 kor. — Megrendelő cím: Az Ujság kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54.

Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal, de sokkal czélszerűbb az előfizetési összeget már most, ha csak egy hónapra is április 1-jétől a kiadóhivatalhoz beküldeni, mert ebben az esetben a fentiek szerint amúgy is egész hónapon át, márcziusban ingyen küldi a kiadóhivatal a lapot.

AMERIKÁBA

leggyorsabban, legkényelmesebben és legolcsóbban lehet utazni

HAMBURGON át.

Példás kiszolgálás.

Kitünő ellátás

Bővebb felvilágosítással szolgál:

B. KARLSBERG

hajózási főügynöksége Hamburg, Ferdinandstrasse 15.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia

szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

Méregmentes!

Szabadalmazva 1216. SZ.

„Fuchsol“
„Fuchsol“
„Fuchsol“

kipusztítja az összes rágóállatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és háziállatokra való veszély nélkül.

kipusztítja az összes férgeket, u. m.: poloskát, bolhát, svábogarakat, molyt stb., a fajzattal együtt.

nem általános szer; hanem minden állatnem részére külön szer létezik.

Kapható vidéki városokban gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

Eperjesen: Korn Vilmos és Molitorisz István gyógyszerész uraknál.

Közvetlenül kapható **Újházy Árpád és Társai** vegyészeti laboratoriumában Pozsonyban.

NOXIN

CZIPÓ-CRÉME

(törvényileg védve)

sevrő- és kid box-kalfőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízátlatlanná teszi, annak tükörfényt kölcsönöz. Kapható drogériákban, jobb czipőüzlet, bőrkereskedés, festék- és fűszerüzletekben.

„Uranos“ vegyészeti gyár
HOCHSINGER TESTVÉREK
Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Egy

4-szobás lakás

a hozzávaló mellékkeliségekkel (előszoba, konyha, élekkamara, fürdőszoba, pincze, fás-kamara stb.)

azonnal vagy majus 1-sejétől

● **bérbeadó.** ●

Széchenyi-út (kályhagyár mellett) 1. sz.

Ismét újjá alakíthatók

színük- és formájukba női-ruhák, úri- és gyermeköltönyök, tüggönyök, kézimunkák, díszítő- és butorszővetek, szőnyegek, csipkék, keztük stb.

tisztítás, festés és vasalás által

BRADOVKA GYULA

gőzfestő- és vegytisztító-intézetében.

Gyár és iroda:

KASSA, Kossuth Lajos-utca 24. sz.,
a Maléter-palotával szemben.

Vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltek.

SELTENE OCCASION!

Auffalend billig

500 St. Schmuck-Gegenstände
nur Kr. 4-25

Eine prachtvoll vergold. Präcisions-Uhr genau gehend mit 3-jähr. Garantie sammt passender Kette, 1 moderne seidene Herren-Gravatte, 3 Stück ff. Sacktücher, 1 reiz. Herrenring mit imit. Edelstein, 1 pracht. Lederportemonnaie, 1 pracht. Taschen-Toilettspiegel, 1 Paar Manschettenknöpfe, 3 Brust-Knöpfe, 2 1/2 Double-Gold Patentschloss, 1 Prima Nickel-Schreibzeug, 1 herziges Bilder-Album enthält 36 Bilder die schönsten der Welt, 1 eleg. Pariser Damen-Broche (Neuheit), 1 Paar Boutons von Simili Brillantstein, sehr täuschend, 3 Jux-Gegenstände, grosse Heiterkeit für jung und alt, 20 wichtige Correspondenz-Gegenstände und noch 400 Stück diverse Gegenstände, im Hause unentbehrlich. Alles zusammen mit der Uhr, die allein das Geld werth ist, kostet nur Kr. 4-25. Versandt gegen Nachnahme oder voraus Geldeinsendung durch das Versandthaus

S. URBACH, Krakau Nr. 54182.

== Risiko ausgeschlossen, weil nichtpassendes sofort retourgenommen. ==

Köhögésben szenvedők

próbálják a köhögést csillapító és finom ízű

KAISER-féle

MELLICZUKORKÁT,

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy biztos siker érhető el köhögésnél, rekedtségnél, hurtnál és elnyálkásodásnál. — E helyett ajánlott visszautasítandó!

Egy csomag 20 és 40 fillér. — Kapható:

WIELAND ÉS SCHROEPFER
czukrászdájában EPERJESÉN.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik köszvényél, csúznál és megbülcséknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárlásakor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csész. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható:
Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos és Molitorisz István gyógyszerárakban.
Bartán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerárakban.

Éljen!
Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

A világhírű erfurti veteménymagvokról szóló legújabb
magyar kiadású fő-magárjegyzékünk

kertek és mezők számára megjelent, melyet minden t. olvasónak ingyen és bérmentve megküldünk és kérjük azt egy levelezőlapon megrendelni.

Liebau & Co udvari szállítók, magtermesztők, Erfurt 1.
mű- és kereskedelmi kertészek

U. i. A veteménymagvak behozatalért nem kell vámot fizetni. Egy 5 kgros postacsomagnak a szállítási díja Magyarország bármely postaállomására csak 60 fillérbe kerül.

Az 1902. évi pozsonyi kiállításon is, kiválóan jó gyártmányért, 2 oklevéllel kitüntetve.

„GNOM“ benzin-motor

és „GNOM“ szívó-gázmotor.

Okleveles gépész felesleges.
Óra- és lóerőnként ca 3 fillér.
Könnyen kezelhető.
Villanyos gyújtással.
Olcsóbb a gőzgépnél.

„GNOM“ motor-mozgony.
Magyar levelezés.

Oberurseli motorgyár részv.-társ. OBERURSEL a majnai Frankfurt mellett.
Iroda és raktár az osztr.-magyar monarchia részére: BÉCS, VII., Lindengasse 33.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“
jeggyel

legjobb, legkladósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!